

Előfizetési díj.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra helyben	1 „
Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az értékes cikkek díjazatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyiltéri csekkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1874 évi folyamára.

„KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Az osztrák felsőház vitái.

Budapest, április 15.

(A.) Az osztrák reichsrath felsőház a tegnap előtt harmincznégyeszoны többséggel elfogadta az egyházpolitikai törvényjavaslatok legfontosabbját, mely az egyház külső jogviszonyairól szól. A szavazást két napi vita előzte meg, mely nem volt ugyan oly rendkívüli érdekes és szenvedélyes, mint várni lehetett, de azért több tekintetben megérdemli a figyelmet. Amaz agitatio után, melyet az osztrák ultramontanok a nép kebelében megindítottak, a püspökök többszörös értekezletei után, sőt a pápának ismert beavatkozása után mindenki természetesnek tartotta, hogy a püspöki kar élethalál harczot

fog indítani a javaslat ellen, hogy fenyegetésekkel fog előállani s hogy általában szenvedélyesség tekintetében nem fog elmaradni a képviselőház clericalis szövívői mögött.

Ez azonban szerencsére nem történt. A püspöki kar megtámadta a javaslatot, de nem csak oly módon nem, mely a parlamentarismus korlátain túllépne, hanem a mérséklet és józan-ság oly határozott kifejezésével, mely valóban elismerést érdemel. Ugy látszik, hogy az osztrák episcopatus már előbb is a curia egyenes parancsára ment bele a harczba, melynek valóban nincs értelme, mert az osztrák egyházpolitika, a mint az előterjesztett törvényjavaslatokban nyilatkozik, az egyház érdekeit a leghatékonyabban védelmezi. Nem is a javaslatok tartalma, mint inkább azok alapelve ellen irányult a római curia haragja, mely nem akarja elismerni az államok azon jogát, hogy mint minden más belügyet, úgy az egyházi élet azon részét, mely az állam hatáskörébe vág, minden idegen beavatkozástól menten saját törvényhozása útján szabályozhassák. Az állami souverainitásnak az osztrák javaslatokban nyilatkozó elve ellen kelt ki a curia s innen meríté oppositiojának indokait.

De legközelebb úgy látszik a curia hangulatában némi változás állott be. Talán Andrassy gróf erőyes föllépése vagy királyunknak a pápához intézett levele okozta ezt, nem tudjuk. De annyi bizonyos, hogy Róma az osztrák törvényjavaslatokkal szemben némi front változtatást tön. Valószínűleg ebben rejlik oka annak is, hogy az osztrák püspökök a felsőház tárgyalásaiban meglepő mérsékeltiséggel léptek föl s nem követték feudális szövetségeik példáját, kik ismét az egész alkotmányos és parlamentararis rendszer felforgatásának, megdöntésének eszméjét hirdették. Különösen Raucher bibornok, bécsi érsek tűnt ki tappintatos föllépésével. Igen erősen, a saját szempontjából roppant hévvel beszélt, de nem az osztrák, hanem a porosz egyházpolitika ellen. Magáról a napirenden levő tárgyról szintén meg-

emlékezett, de csak röviden, futólágosan mintegy sejtetve, hogy nem tulajdonít a dolognak különös fontosságot. Ha az episcopatus a mostani javaslatok annak idején való végrehajtásában is úgy viseli magát, mint tárgyalásukban, akkor a béke az állam és az egyház között Ausztriában nem sokára vissza lesz állítható.

Midőn egyházpolitikáról van szó, természetesen az amerikai rendszer, a szabad egyház a szabad államban elve sem maradhat említés nélkül. Az osztrák felsőházban is fölmért az és pedig mindig a legnagyobb elismeréssel tétetett róla említés. Megjegyzendő, hogy nem a kormánypart, hanem kizárólag a clericalis szónokok hozták föl ezen rendszert, úgy tüntetve azt fel, mely mintaképül szolgálhat s a katolika egyház érdekeit és virulását a legjobban biztosítja. A magyar ultramontanok kik Deák Ferencz hasonló eszméi ellen oly borzadalmas agitatioit kezdtek, az uttal tehát éppen osztrák érdektársaik és kebelbarátaik részéről kapták a leghatározottabb dementit. Mert most mondhatja-e akárki, hogy az, a mit egy osztrák püspök mintaképnek nevez, az — mint a magyar egyház demagogjai kiáltják — ördögös, istentelen, az egyház megdöntésére irányuló valami lenne. Ez esztelen kiabálást elítélte a főpapság, mely magaviseletével fényes elégtételt adott Deák Ferencz egyházpolitikai programjának ama rút támadások ellen, melyben az egyház csöcselék népe hónapokon át részesei.

— A választási törvényjavaslatról az „Ung. Lloyd“ biztos forrásaiól azon hírt veszi, hogy a ministerium a Horváth Lajos által készített választási novellát végkép elejtette, és most a belügyministerium részéről egy új javaslat fog készítettetni. Az „Ung. Corr.“ hozzáteszi, hogy a belügyminister nem szándékozik egészen új választási törvényjavaslatot alkotni, mivel oly időben, midőn az új adóreformok még nem készek, a census megállapítására szilárd

— Itt nagy meleg van . . . koczkáztatá a marquis.

— Én úgy a károm, — szóla a hölgy gyenge, de mégis különös határozott hangon — az orvos ur oly embernek látszik, ki alkalmasint nem fél egy kandalló tüztől; azt pedig mindenesetre tudja, hogy egy betegnek kívánatait s emellett még ily ártatlan kívánatait, lehetőleg ki kell elégíteni, nem pedig ellentmondás által felizgatni idegeit! Tegye meg ön a szükséges intézkedést!

(Folyt. köv.)

Valeria.

(Szomorú játék öt felvonásban. Irta Szigligeti Ede. A kolozsvári színpadon először színe került 1874. ápril. 13-án.)

Azok után a közepesnél is silányabb drámai termékek után, melyekkel veterán színműíróink az utóbbi évek alatt drámairodalmunkat szaporítá, kiváló érdekeltiséggel vártunk „Valeriá“ ja előadására melyet a fővárosi kritika és az akadémiai bíráló egyaránt mint sikerült művet üdvözölt. S az érdekeltség nem hiába volt provokálva; s ha a külső hatás ismérve a minőségnek: akkor Szigligeti újabb szomorújátéka egyike volna legkitűnőbb eredeti színműveinknek.

Mi, — megvalljuk, — az első előadás után, mi hétfőn csak pár nappal előzte meg a másodikát (1874. ápril. 16-án), nem mertünk volna határozott ítéletet mondani a felett, hogy a közönségre gyakorolt hatásban mennyi része volt annak, hogy a darab új, mennyi annak, hogy Szigligeti írta és az akadémia megkoszorúzta és menayi része volt a tagadhatlanul mesteri compositiónak.

Aztán meg mi, itt a vidéken, nemigen tekinthetjük „supremum forum“-nak sem a fővárosi sajtó meglehetősen clique-szagu nyilatkozatait, sem az akadémiai bíráló merev pogmatismusát különösen a bíráló bizottságok magas bölcsességével szemben nagyon ovatosak lettünk a „Strike“ és „Amerikai“-féle vásártermékek megárayozása óta.

Szigligeti ez újabb műve mindazonáltal kielégítette a várakozást. Mindenesetre gazdagabb vele

alapot találni nem lehet. E szerint csak egy választási novella fog készítettetni, melynek czélja lesz az összeírás és választási módozatot egyszerűsíteni, és az idevonatkozó bajokon s visszaéléseken segíteni.

— A közös hadügyi előirányzat rendkívüli szükségletének összege kerek számban hat millió forint. A „P. L.“ egy táblázatos kimutatásából kiemeljük a legfőbb tételeket:

50,000 drb Werndl fegyverre. 2.050,000 frt.

A Komárom melletti igmándi erdő építésének folytatására 250,000 frt, — a przemysli erődítések folytatására 200,000 frt (s így ez erődítések felbányásáról közölt hírek alaptalannak kell lenni), a téréképezésre 492 485 frt, — a mérterendszer szerinti új mértékekre 122,000 frt (ez a tétel talán maradhatna 1876-ra, mert csak akkor lép életbe az új rendszer) — a polai gyalogsági kaszárnya folytatására 100,000 frt, ugyanarra Krakkóban 100,000 frt stb. stb.

Az egyéb építkezésekre felvett összegek legnagyobb része Ausztriában s nevezetesen Bécsben fog elkölteni. Így fel van véve a bécsi arzenálra 45 ezer frt, bécsi állatgyógyintézetre 60,000 frt. bécsi katonai iskolára 35,000 frt stb.

Az erdélyrészi reformatusok idei közgyűlésének főbb mozzanatai.

Kolozsvár, apr. 16.

A mai gyűlés is szokásosan a tegnapi jegyzőkönyv felolvasásával vette kezdetét.

A püspök keze alatti ügyek és pénzek kezelése voltát megvizsgáló kinevezett bizottság tett jelentést. Minden a legnagyobb rendben találtatott. Püspök 6 mlttságát kezelői gondosságáért megeléjeneztek.

Következett a kérvények, folyamodványok felolvasása; áttétetett az illető szakbizottságokhoz.

Püspök 6 mlttságának az állami tanító képezdei növendékek által a hit- és erkölcsstanból teendő

máskülönbben s annyira meddő újabb drámai irodalmunk.

A gazdagulást azonban nem az eredetiségre értjük, az eredetiséget itt nem abban az értelemben véve, a hogy azt a színlapi jargon sanctificálta, hanem a gondolat és poesis ujdonságára vonatkozólag.

Az, a mi színműirodalmunk veteránját oly magos polczra helyezte versenytársai között s nemzet drámánkban kiváló helyet biztosított nevének a késő jövőben is: a compositio virtuositása képezi „Valeria“-nak is legnagyobb fényoldalát, anélkül, hogy akár hosszú élethez nyújtana jogcímet a repertoireon, akár a genialitás eredetiségének bélyegét nyomná rá. Mint Szigligetinek általában minden művében: úgy „Valeriá“-ban is hiába keressük azt, mi a lángelme szülőtét árulná el benne: a gondolat lesojító nagyságát, az eszme emelkedett fenségét, a képzelet meglepő eredetiségét, mely a költészet addig ismeretlen világát tárja fel sejtő, álmadozó lelkünk előtt. S ezért Szigligeti pályadij nyertes műve dacára a külső, ugyszólván mesterkéiten fölidézett hatásnak, melyet a legjobb előadás mellett is kelteni tud, nem hagy hátra a nézőben maradóbb emléket, kitörölhetlen benyomást, mint az antique sophokleszi avagy egy egy shakespearei alkotás s ha meglep is: inkább a külső, a forma bevégzett-ségét, semhogy a poesis fenségét s az eszme mélységét illeti az.

Különbben a darab compositiója mesteri: Szigligeti általánosan elismert bravour kezé az egész mű inscenirozásában s annak minden részletében elárulja magát; habár dialogjai itt-ott fölösleges bőbeszédűségben mennek át, a nélkül, hogy a cselekvényt előbbre vinnék avagy az alakok drámai jellemzésére szolgálnának. Alakjait élesen körvonalozott jellemeké domborítja ki; de sem a jellemek alkotásában és festésében nem adja szerző jeleit meglepő eredetiségnek avagy mély beható lélekismeretnek, sem a bonnyodalom szálainak szövésében nem fejt ki szerző különös ujdonsága által megkapó jelleményességét. Alakjai meglehetősen ismeretesek; a mű cselekvénye, gyors drámai menete azonban, valamint az ez által teremtet, de szintén kevésbé új helyzetek művészi feldolgozása biztosítja szerzőt a nem annyira mély, de gyors hatás iránt.

A kiönöleg jelentezett mese a kelet-római irodalom történetéből veszi anyagát s röviden ez:

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Salvadora.

Utijegyzetek egy orvos naplójából.

Elbeszéli: **Wels A.** . . .
III.

(Folytatás.)

Néhány szobán s folyósón keresztül haladva, miközben igyekeztem magamnak némi képzetet alkotni a gyöngélkedő delhölgy külsejéről, egy arannyal diszitett ajtó elé értünk, hol egy bérubás szolga feltárván előttünk az ajtó szárnyait, hangosan jelenté:

— A marquis ur ó nngysága és vendége! Házi gazdám elől bocsátott és . . . alkalmasint a szerföltött meleg lég, mely előmbé áramlott, okozá hogy fejem szédülni érzém s zavaromban meghajtam magam, a nélkül, hogy egy pillantást vessek az előttem álló hölgyre. Midőn fejemet ismét fel-emelém . . . ob éltém utolsó órájáig sem feledem e perczet! . . .

Előttem egy lény állt . . . nem! a baschisch élvezők legképtelenebb álmaik közepette sem láthatlak ehhez hasonlót; soha ecset nem teremtet ily arcot; ily alakot toll le nem írt! ez az alkató természet utolsó mesterműve volt; soha, de soha nem lehetett képes többé ily tökéletes valamit a semmiségből előállítani! elővárászolni!

A jelenség tizenhat, legfőlebb tizenhét éves lehetett, karcsu s mégis erőteljes alak s testhez simuló és oly ékes bárszony „baskino“-ja (spanyolos felöltő) oly arányos tagokat láttatott, minőt csak a szobrászok álmodhatnak. Arca bádgyadt halvány színű volt, lehellet-szerűen bővönra sárgás árnyalattal, mely a halánték felé rendre élénk pirosba ment át. Biborszín ajkak zárták hé cseresznyeszam nagyságu picziny száját, mely felett finom hajlásu orr emelkedett, magas márvány sima homlok fejezébe az arc óváját. Nagy szemek kékes-feketék voltak s szempillái csaknem igen hosszuk, míg szemöldökének gyönyörű izevete körülél látszék kimértnek lenni! Ki nem mondhatom, hogy e leány meg-

pillantása, — kinek szépsége oly jelleget tüntetett fel, minőt, mi észak lakói, csak hallomásból ismerünk, — mennyire elvakított, megigézett, elragadott.

Csak midőn a marquis megszólalt, eszméltem fel bódultságomból. Bemutatott.

— S ez mostoha leányom, — folytató, midőn elmondta nevemet, — donna Salvadora Suarez marquesita del Espejo!

Ismételt néma meghajlás részemről s midőn ismét merészelttem ez anyagi arcra pillantani, ekkor . . . istennek hála ez merőben kijózanított; ekkor egy oly hideg, fagyosan büszke tekintet esett e szép szemekből reám, mely minden vérem visszakergeté szivembe s kiragadott bódultságomból. A marquis most kézen fogott s a kandalló felé vezetett, mely előtt egy nagy ellenző állott s ezt kissé félretolva látnom engedett egy halvány hölgyet, ki tágas karszéke bádgyadtan pihent a tűz előtt, fölig fekvő helyzetben s fénytelen szemével merőn tekintett reám.

— Ő nagysága Espejo marquisné — szóla a marquis, — miután engem bemutatott.

Ez ugy látszik mégis csak betegbb, mint férje képzeli, gondolám magamban, mialatt mélyen meghajoltam előtte.

— Ön orvos nemde sennor? — szóla kis idő múlva a nő alig hallható hangon.

— Szolgálatjára nagyságos asszonyom.

— És hiszen ön tudománya erejében?

— Hogyan tudnám gyakorolni, ha nem hinnék benne? — viszonzám.

— Tehát való az, hogy vannak oly emberek, kik tudományuk segélyével képesek másokat szenvedéseiktől megszabadítani, kigyógyítani?

— Minő kérdés! . . . Nagyságod bizonynyal csak tréfál, mire lennének különben orvosok?

— De miért hagynak hát ily kegyetlenül szenvedni, miért nem gyógyítanak engemet is meg? kérdé csaknem elhaló hangon a marquisné.

Erre nem tudtam mit feleljek, férje kimentett zavaromból.

— Engedje meg asszonyom, hogy ebédhez távozhassunk — szóla.

— Miért nem terítették ide a kandalló elé?

— Kérdé, — nem kellemes dolog egyedül maradni itt!

vizsgálatok rendszeresítéséről és az állami képezdékben, reáltagozdákn és minta-iskolákban a hit- és erkölcstan-tanítók díjazásáról szóló felterjesztése tárgyaltatott.

Püspök ez ügyben a miniszter által felszólított, a püspök a kérdést az ig.-tanácshoz tette át, az pedig az e.-kerületi közgyűlés elé terjeszté.

A megállapodás az ügyben a következő:

A képezdei hittanár adja elő nevezett tárgyakat s a vizsgálaton a helyhez legközelebbi esperes két akár egyházi, akár világiakhoz értő egyén kíséretében jelen legyen.

Lelkészeinknek ez nem előírt kötelessége: az ig.-tanács az illető lelkeseknek ez ideig e. k. k.-gyűlés és tárgyra vonatkozó határozatáig a hit- és erkölcstan tanítását kötelességüké tette. Tekintve, hogy ha lelkeszeink az előadások tartását megtagadják, a ref. gyermekek kiszorulnak az illető tanodák-ból, hogy szegény lelkeszeinkre újabb terhet jaldalmazás nélkül nem tehetni: az államsegélyből fadradságukért tiszteletdíj adatik. E tiszteletdíj megszabásával az ig.-tanács bízott meg. A tananyag és tanmódszer kidolgozásával a theol. facultas bízott meg.

Ezután elfogadtatott az ig.-tanácsnak a f. évi államsegély tökéltése és kiosztása iránti véleménye.

Következett ezután ugyancsak az ig.-tanács utólagos jelentése, a múlt évi államsegély kiosztásáról. Ig.-tanács a kiosztást bizottság által vitette véghez. Az utólagos jelentés szakbizottság kezébe adatott megvizsgálás végett; annál is inkább, mert e tárgyban a kiosztást illetőleg, panasz emeltek az i.-tanács eljárása ellen.

Majd következett a második függő kérdés, mely a kolozsvári egyház köréből indult az egész egyházkerületre kiterjedőleg, sokáig anyagul szolgált a jó egyetértés megzavarására. Értjük a dispensatio kérdését, melyről Szász Béla referált, a múlt évi közgyűlés által kiküldött enquette bizottságnak a jus dispensandira vonatkozó véleménye alapján dr. Kolozsvári Sándor törvényjavaslata és kapcsolatosan a kolozsvári dispensatio ügye átvizsgálására kinevezett bizottság részéről. A múlt évben felkért enquette bizottság tagjai Kabós László, Gyarmathi Samu, Vajda Simon, Petri Ádám, dr. Dósa Miklós, Pogány Károly, Ilyés Károly, K. Nagy Sámuel és Szilágyi Miklós valának s közülök csak kettő (Kabós és Pogány) vélekedett úgy, mint a püspök fellegbezése ez ügyben, ellenben heten a házassági hirdetés alóli mentesítést az egyház jogának nyilvánítják s az a feletti határozatot az egyház illetékes testületének.

A jelentést tevő bizottság egyhangú véleménye: szokások és zsin. határozatok értelmében a házasság formájára vonatkozó dispensatio nem fejedelmi jog: az egyház egyeteme határoz a felett.

Bizottság dr. Kolozsvári Sándor erre vonatkozó törvényjavaslatát, csekély módosítással elfogadásra ajánlja 3 szóval egy ellenében, ez egy szavazó külön véleményalakjában azt indítványozván, hogy e joggyakorlata a püspök székhelyén (Kolozsvár) kizárólag a püspöké legyen, az esperes pedig ez esperesi jogból zárással ki.

Erre hosszú és igen érdekes vita indult meg. A bizottság javaslata mellett, a protestans egyenlőség védelmére hathatós szavakat hallatták: b.

Artemiusnál, ki egyik csataterén maradt, gazdag bajtársa szép nevével, Valeriával, ennek jószágán — egy szigeten — kimondhatlan boldogságban él, az élvhajász II. Justinianus császár vendégként, egy baleset után, melyből Artemius kimenté s neje ápolta, hosszabb ideig időzök s ezalatt lánggra gyul bájos háziaszonya iránt, a mit az sejt is, de még férjével sem sejtet. A császár (Körösmezői) daczára kéjencségének tiszteletteljes távolban tartja magát a szép és iránta hideg, éretny nőtől, kinek férjét különben nem sokára úgy megkedvelli, hogy amidőn hadserege vereségének hírére Artemius ifjúkori barátja: Bardanes (Szentgyörgyi) unszolásaira ismét elhatározza magát a tettek mezejére kilépni és felajánlja szolgálatát a honnak, a császár őt hadai vezérévé, ajánlatára pedig barátját: Bardanest főtanácsadójává teszi.

Ez az expositio, melyben azonban csak ott van letéve a bonyodalom kulcsa, a hol Bardanes és Todor szerzetes (Veres) a mese színterére lépnek s egymásnak elbeszélnek addigi éltök történetét, Bardanes pedig elárulja nagyratörő terveit, melyek őt Bizánc trónjára fogják emelni.

Artemius tehát csatára száll, diadalra diadalt aratva; neje ellenben a kéjencz császár elől kolostorba menekül, míg ezt szerelmi bú emészti, Bardanes pedig mindenható befolyást nyer a győztes császár és korlátlan uralmat az egész udvar fölött. És e befolyás buktatja meg Artemiust is: a harcából győzelmesen hazatérő hőst a császár Bardanes tanácsára felségárulóként börtönre vetteté, remélve, hogy eként hozzájut Valeriához.

A hős nő azonban erre ismét a zárda falai közé menekül s csak akkor hagyja el, midőn azt veszi hírül, hogy férjét a császár orgyilkai elejtette a börtön éjében. Boszura gyulva még Bardanes szerelmi vallomását is meghallgatja s vele visszatér a császárhoz, hogy szerelme tárgyának mindkét gyilkosát bosszút vegyen.

Azonban tettetése férje gyilkosaival szemben

Kemény Gábor, Tisza László, Gyarmathi Miklós, Hegedűs István, Bereczki Sándor, gr. Toldalagi Victor. A püspök előjogát védte Dáné István, Benkő János, Vályi Pál, Bóthy Lajos, dr. Kovács Ödön, Gyarmathi Samu.

A hosszú nyílt vitát végre szavazás dönté el s a 20 tag kívánságára elrendelt titkos szavazás eredménye az lön, hogy 104 beadott szavazatból a módosított törvényjavaslat elfogadása mellett nyilatkozott 64, ellene 40 s így jövőre a kolozsvári esperes is épen azon jogokkal bír, e tekintetben is mint a többi esperesek.

Elnök továbbá kihirdeti a reggeli szavazás eredményét, mely szerint a m.-vásárhelyi főiskola egyik algonodnoki állomására br. Bánffy Endre választott meg, 73 szavazattal (Gyarmathi Sámuel 26 szavazata ellenében.) Továbbá az ig. tanács működését megvizsgáló bizottság tagjaivá br. Bánffy Dániel, Szabó Károly és Sáni László.

Végül egy meglehetősen kellemetlen jelenet következett. A püspök ugyanis kijelenté, hogy a dispensatio kérdésében hozott többségi határozat előtt meghajlik, azonban ítéletet kér a kolozsvári egyházmegyével szemben, mely az ez ügyben tett többszöri fellebbezéseiben oly kifejezésekkel élt, hogy a püspök a kolozsvári esperes által korábban gyakorolt jogot önhatalmulag elvonta. A püspök e nézetünk szerint nagyon időszerűtlen kérés előadása után a gyűlést elhagyván, hosszabb vita keletkezett. A szolók egy része azon nézetének adott kifejezést, hogy a kolozsvári vitás kérdések megoldása után végkép befejezettnek kell ez ügyet tekinteni s az egyetértést nem esélyes az ellentétek feszegetésével nyílt sebként fenntartani. A másik rész mindenként elégtételt kívánt az álitóltag sértett püspöki tekintélynek szolgáltatni, míg végre a többség, igen tapintatosan, abban állapodott meg s az elnök azon értelemben mondá ki a határozatot, hogy a püspök reputatioja és multja magasabban áll, semhogy váddal illetet-hetnék s így e sok egyenetlenséget, hátrányt és idővesztést okozó kérdés — akarjuk hinni — végkép befejezettnek. Vajha mindkét részek okult volna a multakon s jövőre a jogok mindkét részen tiszteletben tartatván, alkalom se nyíljék ily a közügyre nézve káros harcok folytatására.

Faxit deus.

+

Külföldi szemle.

Kolozsvárt, ápril 17.

A német parlament 13-iki nagy fontosságu üléséről, melyben a katonai törvényjavaslat tárgyalása megkezdett, következő távirati közleményt adjuk:

Miguel bizottsági előadó felolvasván a bizottság igen terjedelmes jelentését, Benningsen kifejtette indítványát, mely a kormánnyal való egyezés alapján készült. Utalt a birodalom kül- és belhelyzetére, a teljes budgetjog visszaszerzésére a hét évi időszak után a nemzeti pártokra appellált, melyeknek saját érdekeiket alá kell rendelniök a hazáénak, különösen tekintve ama küzdelmet, melyet a római curia s a német püspökök a birodalmi kormányra erőszakoltak. (Viharos helyeslés.)

végzeteljes sorsot készít elő számára; mert a császáron boszút áll ugyan férje csalfa barátja, által ki az Artemius legyilkolása miatt fellázadt bizánci nép előtt ledőli a tehetetlen uralkodót s önmagát császárrá kiáltatja ki, s egyzersmind Valeriát is megnyertnek hiszi; és mert Valeria saját kezével dőli le a nászjejen a nyomorult kalandort, ki már minden ter-vét siker-koronázottnak gondolá; de Artemius, ki börtönéből megmenekült, s Valeriát valóban hűle-nek tartva, csalfa barátjai, s hűtlen neje megbüntetésére haddal tér vissza Bizáncba, csak szeméit fog-hatja be nejének, ki Bardanes legyilkolása után s ottan a meggyőződésben, hogy férje nem él, mérget vett, s a kinek önteláldozó hűségéről férje csak az utolsó perczben győződik meg.

A mese egyike az érdekesebbeknek, mit Szigligeti mesterijelenetezése még hatásosabbá tesz, s különösen egy pár helyett — p. ott a hol Artemius a tört hűtlennel vélt neje után dobja, — shakespearei magaslata emelkedik.

Az előadás — különösen Némethi I. és Kovács Gyula játéka — egyike volt a sikerütlebeknek s igyekezett a mű szépségeit nemcsak kifejezésre hozni, de emelni is. Némethi Irma (Valeria) és Kovács Gy. (Artemius) olyan alakokat állítottak szemünk elé; az erő, szenvedély, igazság, megragadó művészet, megrázó hatás: mindez oly mérvben egyesült játékkukban, hogy igazán gyéren szokott olyan egyhangú viharos tapsvihár felzagni, mint az este egy párszor az ő mesteri alkotásai felett.

Körösmezői (II. Jusztinián), Szentgyörgyi (Bardanes) és Veres (Todor szerzetes) szintén szépen, gondnal és figyelemmel játszottak. Csak a gyilkolási jelenetben tartottuk igen hosszúnak az időközt, mely Valeria és Bardanes eltávozta és Valeria új megjelenése közt lefolyt: az ily hosszas köz megszakítja az illúsió folyamát s a leghatásosabb momentumnak is elrabolhatja minden drámai érdekét.

Salamon Antal.

Erre Kamecke hadügyminister a következő nyilatkozatot olvassa föl:

A javaslat első §-ánál nem az volt a vezéressze, hogy örökös létszám állapíttassék meg, vagy a birodalmi gyűlés alkotmány szerű jogosítványai a birodalmi háztartás megállapítása körül csorbitassanak. Az első §. a kormány meggyőződése szerint a német hadseregnek Európa jelen helyzetében a béke fenntartására és a támadás visszatartására föltétlenül szükséges erejéhez akkorig akar ragaszkodni, míg a szövetség tanács és birodalmi gyűlés változtást nem tesz.

Benningsen módosítványa a létszám szükségét elismerő a legközelebbi hét évre, de ez időn túl a törvényhozás tényezőit lekötöni nem akarja. A szövetséges kormányok a tényállásnak megfelelőnek tekinték, hogy Benningsen módosítványát még mielőtt a ház határoz, közösen megfontolják.

Elismerik azon aggályokat, melyekkel a hosszabb lektetés visszatartása indokoltatik, mint a mult évben, ugy most is meg vannak győződve, hogy az első §-ban kifejezett haderő csökkentése a német hadsereg kiprobált szervezetével össze nem egyeztetethető, de a saját javaslatuk és a módosítvány között való különbséget gyakorlati horderejében olyan-nak nem tekinthetik, hogy visszatartásának a kiegyezést ez utóbbinak alapján, mert meg vannak győződve, hogy e hét év alatt nyerendő tapasztalatok oda fognak vezetni, hogy a hadsereg számára követelt létszám állandóan szükségesnek mutatkozzon s hogy ez okból a hét év leteltével a szükséges létszám állandóan vagy legalább ismét hosszabb időre fog megszavaztatni.

A szövetséges kormányok továbbá, midőn azon aggályoknak igazságot szolgáltatnak, melyeket a parlament egy része alkotmányos állásából leszármaztat, ama várakozásra érezik magukat feljogosítva, hogy a birodalmi gyűlés a katonai költségvetés jövődöbeli tárgyalásai alkalmával hasonló előzékenységet fog tanusítani. A szövetségi kormányok nevében kijelentem tehát, hogy ők a Benningsen-féle módosítványt el fogják fogadni. (Élénk helyeslés.)

Rövid eszmecsere után a ház másnapra, keddre halasztotta a tárgyalás folytatását.

A félhivatalos „Nordd. Allg. Ztg.“ Bismarck herceg zsinati politikájára nézve három okmányt tesz közzé, melyek — mint a lap mondja — „megmutatják, hogy a kormány mily távol volt attól, hogy viszályt akarjon előidézni, vagy csak ohajtani is.”

Az első okmány 1869. május 26-án kelt s Bismarck herceg által vaa Arnim grófhöz, azakkori észak-német szövetség római követéhez intézve. Bismarck azt írja, hogy Arnim gróf azon indítványa, hogy Porosz- és Németország a vaticani zsinaton a régi idők példájára külön követek vagy meghatalmazottakat (oratores) által képviseltesse magát, nem nyerte meg Vilmos király helyeslését. Róma nem fogná a protestans, tehát eretnek porosz kormány e jogát elismerni. De ha ez meg is történék, a protestans kormány követét a zsinaton bizalmatlansággal fogadnák. Ha csak egyéni szavazatuk lenne, akkor ki sebbeségben maradnának, hogy pedig vetjoggal ruházzák fel őket, azt kívánni sem lehet. Egyszerű tiltakozást emelni haszontalan lenne, s csak a kormányt hozná ferde helyzetbe.

„A fődolog — mondja a herceg — mindig az, hogy az államhatalom részvétele valamely zsinatban egész idegen, reánk nézve többé nem létező talajon, a multnak viszonyán az állam és az egyház között alapszik, és csak addig volt értelme, míg az állam a kath. egyházzal, mint az egyedüli, mindent átölölő egyházzal állt szemben.” Most a zsinatban való részvétel csak a kormány helyzetét nehezitené. „Poroszországra nézve — mondja alantabb — alkotmány szerűleg úgy mint politikailag csak egy álláspont van; az egyház teljes szabadságának álláspontja egyházi ügyekben s az állami ténre való mindent tulkapásnak határozott visszatartása. Hogy e kettőnek összehozásához maga nyújtson segédkezet, a mint ez a külön követ kiküldésével történék, ezt az államkormány nem teheti. Kérem excellenciádat, hogy a királyi kormány ez álláspontját egész magatartására nézve lehetőleg teljesen magávé tegye.” A porosz kormányra épen nem mervád azon magatartás, melyet ez ügyben Napoleon császár követ. Minthogy azonban a zsinat az állam és az egyház közötti viszonyra nézve is fog kötelező szabályokat alkotni, a berlini kormány, így Bismarck, kész a többi német államokkal egyetértőleg oda hatni, hogy a curia felvilágosíttassék, hogy netalán tulkapásait a német kormányok erőlyesen visszatartandják.

A második okmány szintén Berlinben 1870. január 5-én kelt. Ebben Bismarck herceg azt írja Arnim grófnak, hogy a helyzet oly chaotikus, hogy minden beavatkozás csak új bonyodalmakat keltené. Várni akar tehát. „A várakozó állás — mondja — reánk nézve annál könnyebb, mert éppen nekünk, bármilyen legyen is végül az eredmény, nincs okunk valódi veszélyektől tartani, melyek államéletünket fenyegethetnének. Már előbb kifejeztem s kérem önt, hogy ezt mindig szem előtt tartsa, hogy mi a kormány szempontjából semmiféle aggálynak helyet nem adunk, mert bizonyosan tudjuk, hogy a törvényho-

zás mezején, támogatva a közvélemény hatalmától s a nemzet kitűnő állami tudatától, megtaláljuk az eszközöket minden válságot leküzdeni s az ellenfél igényeit ama fokra visszavezetni, mely állami életünkkel összefér. Mi nekünk egyáltalán nincs is szükségünk a pápa azon biztosítására, hogy a zsinat eredménye a hagyományos vagy megállapított viszonyait a kormányokhoz változtatni nem fogja. Minden kísérlet azok átalakítására végül nem a mi hátrányunkra vezetne.” Ezen bizalom daczára — mondja Bismarck — épen nem óhajtja, hogy a dolgok előkre állíttassanak. Élénk óhajokat táplál a béke ügyeiben, de érdekében nem ragadhatja meg a kezdeményezést, „hanem be kell várnunk — írja — hogy az actio a zsinaton levő német elemektől induljon ki; — és mi nekünk a saját részünkről arra kell szorítkoznunk, hogy a német püspöki kart rokonzenyünkről és ha a szükség esete beállna s ez az episcopatus által elismertetnék, támogatásunkról biztosítsuk. A mi részünkről követeléseket emelni a curiánál vagy a zsinatnál a német püspökök számára, ezt nem tekintem feladatunknak.” Ez okból Bismarck azon tervet is ellenzi, sőt kivihetetlennek tartja, hogy a zsinat idején a kormányok képviselői Rómában állandó értekezletet tartsanak. A kormány egyebet nem tehet, minthogy a német s a velők egyetértő püspököket bátorítja s erkölcsileg támogatja s őket arról biztosítja, hogy a legrosszabb esetben saját országában fogja jogaikat védeni.

Végül a harmadik okmány 1870. márt. 13-án kelt. Kiinduló pontja azon tiltakozás, melyet a német és osztrák püspökök annak idején a zsinati házabályok ellen előterjesztettek. „Most az a kérdés, meddig és mennyire lesz a püspököknek — mondja Bismarck herceg ezen jegyzékben — bátorságuk meggyőződésükért helyt állni s cselekedeteikből a természetes következtetéseket levonni. Reánk nézve ez a sarkpont a zsinatra vonatkozó minden elhatározásunkban. Mi, azaz az észak-német szövetség kormányai, nem vagyunk hivatva hadat indítani a zsinat és a curia ellen, míg a kérdéseket formalisan az egyházi területen belül tárgyalják. A curia szemében mi kiválóan protestans hatalom vagyunk és maradunk.

A püspökök azok, kik saját állásukat s megyéjük egyházi érdekeit, a gondoskodásukra bízott hívek lelkiismeretét megvédeni tartoznak. Ezért a gondoskodást a kormányok magukra nem vehetik. A püspöki kart csak arról biztosíthatják, hogy ha ő maga védeni akarja saját jogait és hívei jogait, a kormányok hátuk mögött állanak és semminemű erőszakoskodást nem türendenek. Hogy a püspökök jogaik ezen védelmében meddig akarnak vagy bírnak menni, ezt a saját lelkiismeretükkel kell elvégezniök; ebben a kormányok épen csak addig mehetnek, a meddig a püspökök maguk.

Ha tovább akarnának menni, ha a püspökök vezetését átvenni vagy őket csak bizonyos lépésekre felhívni akarnók, olyan területre lépnek, melyen a curia lenne előnyben velünk szemben. Ránk nézve Németország katolikus egyháza az ő püspöki karában van képviselve s mi készek vagyunk ez utóbbit erőlyesen védeni, mihielyt és mennyiben védelmünket óhajtja. De a valódi actió az egyházi területen neki kell átegneünök; a mi actiónk csak akkor következhetik be, ha az állami ténre beállhat következmények vannak kilátásban. Idő előtti beavatkozással megzavarnók a lelkiismereteket s megnehezitenók a püspökök állását. Excid ebből megismerhetni magatartását a német püspökök iránt. Óhajtjuk, hogy minden bátorításban részesüljenek, melyből azon meggyőződést merithetik, hogy a kormányok őket semmiesetre sem fogják cserben hagyni, hanem minden védelemben részesitendik, melyeket a körülmények kívánnak, s mennyire és a meddig ők maguk akarják jogaikat védeni. „Hogy a német püspökök a kormány védelmére nem vették igénybe, hanem inkább az egyházi kényuralomnak hódoltak meg, az ismeretes. Az is ismeretes, hogy e tettök minő küzdelmekre adott okot az egyház és a német állam között.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapest: ápril. 17. 9 ó. 40 p. d. e.

Érkezett, április 17. 10 ó. 15 p. d. e.

A főrendi ház tegnapi ülésében a hármas bizottság előterjeszté módosításait a hozzá intézett földadó javaslat vitás pontjai felett. A ház az egész törvényjavaslatot véglegesen elfogadta s a képviselőházhoz visszaküldeni elhatározta, minthogy többjelentékeny pontban nincs egyetértés a két ház közt.

Tegnap esküdtszéki tárgyalás tartatott az „Albina“ munkatársa ellen; illető lázítás miatt 15 havi fogságra és 500 frt bírságra ítéltetett.

Az új pápai nuntius tegnap bemutatatta magát Andrásynak Bécsben

NAPI HIREK.

Kolozsvár, ápril 17. 1874.

— József főherceg és családja a „L. C.”-sint polgári egyszerű életet fog élni a Margitszigeten, hol a főherceg a legkisebb épületek egyikét emelte ki lakházzal, nehogy, mint mondá a gyógyvidékek a főhercegi család jelenléte miatt helységeiben szenvedjenek. Clotild főhercegné asszony a Margitszigeten fog lakni mindaddig, míg fenséges fije legközelebb megkezdendő vizsgálati körútját be nem fejezi, mire a főhercegi család nyári idényre Alathra megy. Az ősszel a főherceg külön palotát építtetni a Margitszigeten.

— Kolozsmegyébe kebelezett Teke nagy úrszéknek a m. kir. belügyminister megengedte, hogy rendezett tanácsú várossá átalakulhasson.

— A városi tts. bizottság szombaton folyó ápril hó 18-án délután 3 órára a városház községi (1-ik számú) termébe, közgyűlésre, meghívatták. Tárgjai: 1. A folyó ápril hó 11-ki közgyűlésre kitűzött volt tárgysorozat fennmaradt részének folytatásos elintézése. 2. A pálinkakörösmárai jog végment haszonbéri árverése fölött határozathozatal. Egy nyári színház czélba vett felállításához a rótsól kért segélyadomány. Kolozsvárt, ápril 16-án 1874. Simon Elek s. k. polgármester.

— Az „egyetemi kör” javára vasárnap tartandó felolvasás minden tekintetben igen érdekesnek mutatkozik. Felméry Lajos és dr. Kolozsvári Sándor egyetemi tanár urak fognak felolvasni, első „Az Iusfőről”, utóbbi „A nők némely régebbi jogviszonyairól családban és övezvényeikről” esetére, különösen Magyarországon. E felolvasás az utolsó előtti, reáljuk a közönség kárpótolja az eddigiek gyenge nyagi sikerét.

— A vívó- s tornász egyeslet parancsnoksága a napokban gyűlést tartott. Az egyeslet tudvalevőleg még a múlt esztendőben megalakult, de a részvétel miatt, melyet különösen az ifjúság a toravivódával szemben tanusit, az egyeslet nem kezdte meg működését, a parancsnokság leginkább annak tulajdonítja, hogy a toravivoda a város közorgalmát pontjától messze esik, első sorban egy ártat fogadott el az intézet választmányához, melyen indítványozza, hogy a belvárosban közel az egytemhez egy helyiséget béreljen ki vívóteremnek. A seminarium épületében — mint halljuk — e égre egy igen alkalmas terem van, az igazgatóságtól üggné, hogy az intézet nemes feladatától áthatva ne görditsen a netaláni kibérles elé akadályokat. Elhatározta továbbá a választmány, hogy az egyesletapszabályait hirtapilap közlésezi s számos aláírási ívet bocsát ki, melyeken tagoknak beiratkozhatni. Irtvartó a parancsnokság minden tagja, óhajtuk, hogy az ifjúság ne hagyja üresen ez ieket.

— A kolozsi olvasó-egyeslet javára rendezett ánczestélyi alkalmával felűfizettek: Egy valaki 3 rt, Pethe Endre 1 rt, Farkas Albert 2 rt, Duha Imre egy drb. cs. kir. arany, Zabulik László 3 rt, Csiki Imre 1 rt, ifj. Hutter Sámuel 3 rt. Kiknek s az egyeslet nevében mély köszönetet szavaz a rendező bizottmány.

— Gróf Pongrácz István, kolozsvári huségmentesítési gyárából egy szelence légmentes húst küldött szerkesztőségünkbe. A gróf urnak kolozsvári izletében előállított húsokészítményei iz és frisseségre méltán versenyezhetnek a gazdaszszonyaink főztvével teljesen igazolják azon általános elismerést, melyet a külföldi sajtó részéről e hazai vállalat fogadtatik. A szelencékbe osztott hús, úgy látszik, teljesen alkalmas szállításokra s bármely égalj alatt s változatlanul megőrizni képes eredeti szinét és zamátát. Ha a t. gróf ur vállalatja teljesen meghonosult és felvirágzik, hazai baromtenyésztésünk érdekében is igen nevezetes szolgálatokat teend.

— A vizgyógymód kedvezővel tudatjuk, mint városunkban — mint értesültünk — egy második vizgyógyintézet van kellekezében, melynek vezetője az e téren sok gyakorlatot szerzett dr. Salamon József lesz.

— A „Hilária” dalegylet e hó 29-én az orsz. dalárünnepély költségeinek fedezése czéljából hangversenyt rendez a vigardában. A kiváló izléssel egybeállított műsor vonzerjét főképe azon körülmény képezi, hogy ez estély művészi sikerének emelésében több kiváló énekes és énekesnő társaságában a zene-konzervatorium is közreműködend.

— A sz.-udvarhelyi dalegylet a jövő hó 25-én tartandó zászlószentelési ünnepele költségeinek fedezésére e hó 7-én igen szépen sikerült dalestélyt rendezett. A hangversenyzők koszorujából csinos énekeivel fényesen kivált Derzi Róza k. a. és Szenkovics Gyula ur, ki a zongorán aratot megérdemelt tapokat. Az estély jövedelme 107 ft 30 kr volt. Valóban oly eredmény, mely mindennél ékeesebben beszél e derék székelly város műszeretéről.

— Szász Koburg Koháry hg., a brazilai császár veje, a jövő hóban Brasiliába utazik, hogy gyermekeit meglátogassa. Ezeknek Brasiliában kell neveltetniök, hogy egykor a trón-öröklésre joguk legyen.

— Ledochowsky érsek az egyházi törvény-szék által a májusi törvények alapján in contumaciam hivatalvesztésre ítéltetett: ez ítélet nem fel-lebhezhető.

— Mihók Sándor a „Magyar Compass” szerkesztője, minden érdekelt intézeti, nevezetesen azonban az „iparos részvénytársulat, — és a segély és önségélyző egyleti igazgató urakat, kik a hozzá-jok intézett „kérdő ieket” még nem küldötték vissza, — ezeknek mielőbbi beküldésére tisztelettel kéri.”

— Sorshuzás. Az 1864-iki államsorsjegyek Bécsben történt huzásánál a főnyeremény (220,000 ft) az 1993 sorozat 5 számjának jutott; 15,000 ft. nyert szintén az 1963 sorozat 36 száma; 10,000 ftot a 2549 sorozat 33 száma. A tovább kihuzott sorozatok ezek: 166,—322,—748,—1520,—1694 és 3392.

— A chiselhursti koronaherceg egyik arczképét az idén a párisi műtárlaton is kifogják állítani. E képet Lefeuere festette, ki a herceget, midőn még a Tuillériákban lakott a rajzolásban oktatta. A herceg fekete frakján a becsület rend nagy keresztjét hordja, s egy asztal előtt áll, melyen a Napoleonok kedvenc virága a violabokor diszeleg.

— Errata. Lapunk f. hó 15-iki számában b. Kemény Gábornak választóihoz írt levelében több nyomdahiiba fordul elő, melyeket annyival is inkább szükségesnek tartunk helyreigazítani, mivel több helyt, a mondat értelmét egészen elterdítik. Így a második hasáb első kikezdése végén e helyett: „Bittónak minsteriuma kielégítőnek nem nevezhető” ez olvasandó: „a Bittó-ministeriumnak alakulása is parlamentarisnak nem nevezhető,” a harmadik hasáb első kikezdése folyóiról 16 sorában az „Am” szó kihalgyandó; a 4 hasáb 2-dik kikezdése 5. sorában ebben: „mert képtelennek látta azt az eszélyes vezetésre” az „eszélyes” szó helyett „erélyes” olvasandó. A második lap 1. hasábjá 1-ső sorában: „főlig járt ama coalitionalis alkudozásokban” így olvasandó: „főleg járt ama coalitionalis alkudozásokban.” Ugyanott az első kikezdés 4. sorában eső elé: „azonban” „Hallottam” is oda értendő; ugyanott a 6. sorban „combinatiokról” helyett: „combinatiókból” szedetett; végre a 2. hasábon felülről a 11-ik sorban „tűskeiket” helyett „tűskeiket,” olvasandó. Ezzel összefüggésben megjegyezzük, hogy lapunk mára 30-l számában a „Probus” egyeslet alapszabályainak közlését befejeztük s hibásan volt folytatása jelezve.

— A „Magyar Themis” 1874. évi 16-dik száma következő változatossal tartalommal megjelent: A magyar váltótörvényjavaslat. Dr. Herich károly kereskedelmi miniszteri titkár úrtól Budapest. II. — Esküdtsekeinkről. Dr. Fanyet László úrtól Budapest. — Szemle. (Esküdtsekei tárgyalás Kassán és Pozsonyban.) — Némi észrevétel a fizetési meghagyásokra vonatkozó törvényjavaslat felett. Csanády István kir. aljárásbíró úrtól Tasnádon. — Az ötödik magyar jogászgyűlés indítványai. Dr. Weinmann Fülöp pesti kir. táblai pótbíró ur véleményes indítványa a hivatalnokok vagyonjogi felelőssége tárgyában (Folytatás.) — Általános indoklás a magyar csödtörvény tervezetéhez. Dr. Apáthy István egyetemi jogtanár úrtól Budapest. — Vegyes közlemények. — Egyleti hírek. — Külfönlék. — Kivonat a „Budapesti Közlöny”-ből. — külfömlék: „Döntvények gyűteménye-ek” és az „igazságügyi rendeletek tárgyának” egy ive.

Kivonat a „Hivatalos Értesítő”-ből

— Kereszt Árpád és Róza, úgy Vadas Ottília elleni végrehajtásos ügyben, a végrehajtás alá vett fekvők Maros-Solymoson máj. 7-én a becsáron alól, de 12,000 frton alól nem fognak eladatni.

— Márton Lajos s Jánostól lefoglalt s 5009 frtra becsült fekvőségek Kereszturfalva községében máj. 15-én eladatnak.

— Balászfalvi kereskedő Fülep Benjamin ingóságai lefoglaltatván, a tulajdoni vagy elsőbbségi jog 8 nap alatt érvényesíthető.

— Baróthon 1873. aug. 28-án elhalt id. Benkő Ambrus távollevő gyermekei József és Mária egy évi határidőre a s.-szt.-györgyi kir. törv. részéről idéztetnek.

— Hunyadmegyében levő bányászatok u. m. Pojánán „Kreesuna,” Topliczán „Eloriana,” Hondolban „Máriahilf” „Elisabet” és „Nicolae” véd név alattiak megszerezhetők, s a zárt vétel ajánlatok 30 nap alatt a zalathnai bányakapitánysághoz beadhatók.

— A kolozsvári kir. járásbírósnágnál üresedésbe jött irnoki állomásra pályázat nyitattott.

A közönség köréből.*

Válasz

a m. kir. jószágigazgatóságnak a „Kelet” folyó évi február 28-diki és martius 1-sői számaiban kiadott feleletére.

(Folytatás és vége)

Ezen alapon kéntelen vagyok megint csak védelmem 6-ik és 7-ik pontjával válaszolni; a jószágigazgatóság ha feleletbe elegyedett, a mire hivatta nem volt, sziveskedjen az átadási jegyzék 110 és

* E közeledtű felszólalásoknak szánt rovat alatti közleményekért csupán a sajtó-hatóság irányában vállal felelősséget. — Szerk.

126 számjai alatt előjövő peresomókat keresztül olvasai, biztos azon meggyőződés, hogy az ezen peresomó alapját tevő eredeti okmányok hivataloskodásom ideje alatt nem voltak meg, feljelentem az igazgatóságnak s azon kívül hivatalos lépéseket tettem az illető levéltárakhoz, előkaphatásuk érdekében, s sok munka, költség és idővesztés mellett is szolgálatom ideje alatt nem kerültek meg; és mindezekről jelentéseim és kereső irataim meg kell hogy a peresomókban legyenek, e két per színte 20,000 frtot képvisel, és aligha nem 20 éven keresztül évenként megújuló teles iratást, drágán fizetett idővesztést s ok nélkül kidobott peröltségek fizetését vonják maguk után; e pénzeket veti szemünkre Schönberger és nevez minket különbség nélkül „sinecurák és és élősdiek oriai rendszer bürocratáinak.”

Hogy peresfelek kezébe kincstári irományok jutottak, azt bizonyítja megint csak a védelmem rendjén 9-ik pont alatt felhozott peresomó s ha jól emlékszem az átadási és átvevési jegyzék 280 és 290 folyó szám alatti peresomók, és az ezen ügyekben a feleletet tévő jószágigazgatósághoz több ízben tett feljelentései és kéréseim, különösen pedig egy május 28-iki 1871-beli 887 számú kelmém, a hol többek közt e van: „méltóztasson hathatósan intézkedni, miszerint a magyar királyi kincstárnak sem jószág összeírásait, sem más birtokviszonyokat tárgyzó okmányait a kincstár érdeke oltalmazási esetein kívül, senkinek és akkor is a kincstár érdekére és hűségére megesketett kincstári hivatalnoknak adassanak ki” a mire okot adott volt egy törvényrendelet, mely szerint a kincstárnak megahgyatott; a 9. pont alatt előjövő perben egy tárgyalásnál a kincstár birtokában levő okmányból alperesi, a felperesi kincstár képviselője által ellenmondással nem illetett káros idézet, s a melynek kárt okozó következményei alól a m. kir. ítélő tábla fennebb idézett 76. urbéri szám alatti magas döntvénye mentette meg.

Ezen irományok nemét és számát most három évek elteltével, a midőn a peresomók mások kezében vannak, hogy körülírjam s hogy megnevezem azon személyeket, a kik a 6 és 7 pont alattiakat kivessék és az utóbbiakat pedig akarva nem akarva a kincstár érdekével szemben levő érdek, ha bár perhurezólvó védelmére is használni engedték, oly kívánság, mint azon mesebeli okos atyafié, a ki 8 év alatt dicsegetesen tanult az iskolában és nyári szünidőre hazatért fia tanulmányát, a falsi minden siremlékek nélküli temetőben eltemettettek neveinek és származásának pontos és szigorú megmondása és elősorolása által kívánta bebizonyíttatni.

Megközelítőleg, sőt aligha nem bizonyossággal kijelentem én számjait a pereknek és felterjesztéseknek, ha én emlékszem ezekre, annyival inkább kell emlékeznie volt előjáróimnak, mert azoknak több eszek és tudományoknak kell hogy legyen, ha pedig e hitem csalfa alapja, akkor olvassanak reá a per-irományokra és idézeteimre s a hangoztatott „kincstári jól felfogott érdekében” ne felelték volna addig, a mig meg nem győződnek a valóságról s legfennebb, ha az irományok megkerültek, a jegyzőkönyvből és panaszlevélből a kincstár okmányára való hivatkkozás, alperes vagy felperes turpis tettét megbánván, kitörülte sat, méltóztatott volna a felelet tudatni, hogy a hiány helyreütitett s az ok nélküli per-költségek, drágán fizetett hivatali idővesztés és tizeszes erő megfeszítéses további küzdéstől a királyi kincstárnak nincs miért további évekre félni és Schönberger ne remélje, hogy a kincstári javak és jövedelmi források az évenkénti jövedelmek indokolatlan pazarlása miatt dobra veretnek, én így gondolkodom s azt hiszem így az értelmes többség is, mert számmal bizonyított valósággal szemben hanykolódó sophisma, nem ellen-bizonyíték. A jószágigazgatóság mint ilyen nem is jogosított e fellépésre, mert írásom folyama és idézetei év száma tanusítják, hogy a történet hiányok mikor eshettek s ha az akkori időben a kérdéselt ügyekkel bajlódott, most az igazgatóság tagja lehetne, az felelhetett volna, akár nekem akár Schönbergernek, az igazgatóság pedig semmi szín alatt nem, ennek joga volt most érdekelt s lehető tagját feleletre vonni, ennek igazolását az én védelmemmel szembe a közvéleményre bocsátani, de vélem bizonyíték nélküli polemiába nem elegyedhetett, mert én legkisebb se gyengítettem meg védelmemben; az igazmondás nem emberszólás, nem sértés.

A mi a százezerek kiosztása feletti kérdést illeti, az érthető magyarul van írva, ellenőrizve volt, ha a közvélemény szerint többet és ok nélkül költöttek, palotákat építettek oda, a hol egyszerű a szél-től és hidegtől megmentő 12, sőt több ezer forintok helyett egy két ezer forintba kerülhető lak vagy költsédek vala szükséges takarékos gazdánál, az a főnök és felelős főgyén, ezekre is elkerülhet a sor, annyit mond a fama, hogy az utóbbi évekbeli számadást készítő, Topánfalván akárhányszori hivatalos meghagyások, intések, sőt a mit sem hívék, fizetésének visszatartása kegyes ígérese mellett is a különböző számadásokat tán csak a közelebbi hónapokban állítható össze, ezekről megint hivatalos okmányoknak kell lenni s ha oly baj és munkába kerültek a számadások összeállításra, remélem „hogy a kincstár jól felfogott érdekében” a feleletet tevő

vagy más fednebbi a nagy munkát okozott zavart kitanuja s az okozókat megkiméli a hasonló esetekre alkalmat szolgáltató foglatatlanságtól, százezerek feletti rendelkezés ezeknek elhelyezése, felhasználása és kiosztása kipróbált, gyakorlott és vas akaratot igényel, úgy hasonló jeilem ellenőrzést; elég volt e téve szabályne az tanusítani fogja a jövő, a midőn a nyilvánosság és terhesen adózók érdeke megkivánja, hogy a kincstári fekvőkbe, perekbe, válatatokba és más jövedelmi forrásokba, egyéb curturalis és nemzetgazdasági mellőzhetetlen érdekek háttérbe sorításával bernházott milliók felhasználása felett az egyes sáfárok megnevezésével az elhelyezési és felhasználási modozatok részletezve kimutattassanak, mindaddig pedig me nem döntött a Schönberger-féle tendenciosus hírlapi káros és eddigelő inlokoltan meg nem czáfolt nyilatkozat; mert nincs jövedelem, minden erőlködés mellett.

Az erdők kezelésére és berendezésére nézve, védelmembe keveset mondtam, és azt ma is fenntartom, válaszomba is egy néhány körülmény felhoztam s bár erdősz nem vagyok, annyit még is tudok, hogy 20—24 mértföld távolságra bükkfát csak kétszer ha nem többszörös kárral és költséggel lehet vizen usztatva szállítani, hogy szabályosatlan, bizonytalan birtokra kereskedési vállalatokhoz tartozó költséges építményeket jól felfogott államérdekbe építeni nem lehet s uem úgy, hogy a nagy építkezés elkeszültével némely helyeken nem hogy 20—30 évig de sőt egy pár évig is kitartólag ne legyen mit feldolgoztatni; hanem ezen kérdéseről miután szélesebb ismertetést kíván, mint mostani elfoglatlatásom engedné, ezt tehetni n áskor veszünk alkalmat rá.

Béfejezésül kötelességem nyilvánítani, hogy a felelet visszaütasításai épen oly alaptalanok voltak, mint felületesek, a mi indokolt állításainkkal szemben semmi adatszertű felelet, annyival kevésbé czáfoltat nem adatott, s azon állításokat és tényeket, hogy évről évre téves és felületes eljárással a kincstár kiadásai a törvény és czélirányossággal szemben fenntartatnak, sőt némi részben tetéződnék, nincs meggyengítve, hogy az okozók kik, az nem tartozik egyfelől körünkhez, mert nem vagyunk előjárók, nem birjuk az irományokat, s csak nagy részben a közvélemény és napi lapok gyanusításával szemben felállított tudomás, de egyszerűen ezekből vont, s eddig meg nem czáfolt következtetéseknek kellett tekintélyt tulajdonitanunk, s egyszerűen a kincstári vagyon és kormány tekintélyét megóvni; volt hivataloskodásunkat tisztára mosni.

Hogy a felelet, végözölunkat, önzetlen hazafiságunkat kutatja vagy nem kutatja, az nem tartozik a dologra, mert a haza érdeke az első, és ezen érdeken, valamint előbb, úgy most is kimondjuk, hogy azok, a kika Schönberger vadjára akár a fenebbi eseteknél, akár más bármely tényeknél alapot szolgáltatott, azon hivatás és teljesítés kötelekei közt felelősség nélkül meg nem maradhatnak, és ez vég czélunk, a mely hogy való és bizonyított, tanusítják a fennebbi számtalan adatok, a tárgynak minden nagysága és terjedése mellett meglehető esmerete és tanulmányozása meg azon fontos esemény, mely szerint a midőn láttuk és tapasztaltuk, hogy a curiosumszerű eljárási módozatot, minden megfeszített munkásságunk mellett megszüntetni képesek nem vagyunk; kötelességünknek tartottuk a felelet idézése szerint kimondani, hogy „a keretbe nem tálunk” és egy néhány ezer forinttal szegényebben visszaléptünk ügyvédi állásunkba, a mely lépésünk-nél is az igazgatóság dicsegete és hűséges munkáságunk felett való elismerése követett és éppen ezért csudálkozásunkat kell kifejeznünk, hogy a felelet az igazgatóság nevében adatott ki, ellenünk és nem Schönberger ellen; s hogy mi kénytelenítettve voltunk e választ, habár az eszély és czélirányosság korlátai közt, jóakaró volt előjáró hivatalunk ellen egész tiszteletteljesen intézni.

Pávay V. Elek.

— A szamosujvári piac árai márczius 13-án. ausz. mérő Tisztába 7 ft 30 kr, elegybuza 5 ft 80 k. rozs 4 ft 80 kr. kukorica — ft — kr. zab 1 ft 80 kr. pityóka 2 ft 40 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír 52 kr. egy kupa borsó 20. kr. lencse. 20 kr paszuly 20 kr. Egy mázsa kenyér liszt — ft Egy font marhahús 20, Egy mázsa széna 1 ft 20 kr. Egy 6l tűzi fa keményt 14 ft.

— A gy.-fehértvári piac árai ápril hó 11-én 1873. Alsó ausz. mérő. Tisztába 6 ft 75 kr Rózs 4 ft 58 kr. Elegybuza 5 ft 20 kr. zab 2 fr. 15 kr. Széna 2 ft. 75 kr. Egy 6l fa 36 hüv. hosszú 9 ft. — kr. Marhahús fontja 22 kr. Konyhaliszt 15 kr. Borsó mérője 32. Lencse 32, paszuly 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Ápril 15-én 5 % Metalliques 69.30 ft. 69.15 Kamat — 5 % Nemzeti kölcsön 73.30. ft 1860. Kölcsön 103.30 Bankrészevény 957 Hitelin-tézeti részvények 19,750 London 111. 80ft. st. 112.40 Ezüst 105. — Cs. kir. arany — Napoleondr 893. 1/2

Urbéri kötvények: Magyarországi 74.25. Temesi 73. 50 Erdélyi 71. — Horvátországi 75. —

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

H i r d e t m é n y.

Kötelezzük magunkat, gyártmányunkat egyedül raktárunkban Bécsben, Gulden-Bazár, Praterstrasse 66 árulni, s azoka csak is a fennebbi czégtől lehet megrendelni.

Első tajték-, mű-tajték- és borostyánkő-gyár-társulat.

Mintán ez osztrák-magyar birodalom legtehetősebb gyári készítményeinek egyedüli árulhatási jogát megszereztem, további feldícséres felesleges, mert a gyár jósága és olcsósága minden reclameot eleve nélkülözhetővé tesz.

(511)

(23-100)

Kivonat az 1000 mintát tartalmazó árjegyzékből.

John-Bull pipa és szár egy darabban, tajték és borostyánkőből, tokban	2
John-Bull pipa, faragványokkal tokban	2
John-Bull pipa, borostyánkő nélkül tokban	1
John-Bull pipa, legfin. és nagy	5
Magyar pipa, szárral és bojttal	1
Magyar pipa meggyzárral, borostyánkővel	2
Német pipa, finom kupakkal	1
Német pipa, finom chinaezüst kupakkal	2
Német pipa, legfin. tokban	5
Antik pipák, tömörök, plast faragvánnyal	2
Török pipák, különféle alakúak	1
Török pipa, fin. bronzedéssel	2
Török pipa, meggyzárral, borostyánkővel	5
Kávészár pipa, fin. kupak nélkül	1
Török nargille-pipa, kellemes, különösen nőknek, mert a füst vizen megy át, frissítőleg hat, darabja	2
Ugyanaz, nagy és finom	5
Meggyzárral, borostyánkővel és résszel frt 1, 2,	b
Szivar- és szivarka-szopókák több mint 100 alakban, u. m. egyenes, görbe, koronáltak, férfi- és nő-fejek, csoportok, állatok, valamint fantázia-szopókák darabja	1

Ugyanaz, finomabb	fr. 2
Ugyanaz, legfinomabb fajta, nagy	5
Japán szopóka, valódi, borostyánkővel és mosait-munkával, legfin.	5
Borostyánkő-szopóka tokban	1
Ugyanaz, nagy	2
Borostyánkő-garnitúr, szivar- és szivarka szopókával, tokban	5
Garnitúra: szivar-, szivarka- és Virginia szopókával bőr-tokban	2
Egy garnitúra szivarka szopóka, dohány-papír és gyufatartóval, tokban	2
Egy garnitúra pipa, szivar-szopóka, selyem zacskó, bőr tokban	2
Egy garnitúra török-pipa, szétszedhető szárral, borostyánkő szopókával, szivar-szopókával, selyem zacskóval, bőr tokban	2
Egy garnitúra John Bull pipa, szivar- és szivar-szopókával, bőr-tokban	2
Egy garnitúra pipa, szétszedhető elefánt-csont szárral és szivarka szopókával, bagariabőr tokban	5
Telyes pipa-garnitúra, áll pipából, szivar- és szivarka-szopókából, tüzelő szer, dohányzacskó, kanóc, szivar-masínából sat. sat.	5
Ehez egy megfelelő elegáns szekrény	1

Kivánságra 5-től 100 írtig terjedő darabok is készíttetnek s gyári árban számíttatnak. — Megrendelések a

GULDEN-BAZÁRhoz,

Bécs, Praterstrasse 66 sz. teendők.

Árulás nagyban és részletben. — Megrendelések utánvétel, vagy az összeg beküldése, mellett teljesíttetnek.

Ingyen,
sőt levélbeli kívánatra
még bérmentve is!
készséggel szolgáltatunk mindenkinek
leggyönyörűbb női ruhakelmék
nagy választékú mintagyűjteményével
HAMBURGER ADOLF
divatárkereskedésében
PEST, uti-utca
1-6 szám.

(448)

(6-6)

Van Buskirk illatos SOZODONT-ja, legkitünőbb fog-ív- és foghús-erősítő szer;

a szájak kellemes ízt kölcsönöz, eltávolít minden borkő- és tályogrészt a fogakról, tökéletesen mogóvja azokat további romlástól és a romlott részek fehér színét teljesen visszaadja.

Eredeti minőségben csak **Stein János** főraktárosnál Kolozsvárt kapható. Ára egy üvegnek porral és használati utasítással együtt, diszes kiállításban **3 frt. o. ért.**

Néhány napra elegendő próba-üvegecskék ingyen szolgáltatnak ki.

Ámbár fogporok és pépek néha igen alkalmasok a fogak tisztántartására, az eddig ismert efféle szerek közt még sem bir egyetlen egy is azon megfizethetetlen tulajdonnal, hogy a fogak üregeit és közeit is megtisztítsa, az azokban meggyült tápmaradékokat, a melyek leginkább rontják a fogakat, teljesen eltávolítsák. Ezen tulajdon képezi a „**Sozodont**” legfőbb becsét. E mellett a rot hadást gátló oly tulajdonai is vannak, a melyek kitünő aromatikussá válnak, egyet len pipereasztali-fényűzési czikké emelik, mert minden kellemetlen büzt, még a dohányzást is elűzi a szájból s annak folytonosan friss és kellemes érzést biztosít.

Használata felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt valódi gyönyör, s rövid időn oly nélkülözhetlenné válik, mint a test más tisztántartási eszközei.

A „**Sozodont**” továbbá igen alkalmas betegnek, főleg hideglázások szája kiöblítése, néhány csepp egy szájni vízben néhányszor a szájból megforgatva, eltávolít minden száraz lázas lerakadást a nyelvről és környékéről s a száját több órán át tüdőt tartja.

A „**Sozodont**” diszes papírtokban van, s a „**Sozodont-tinktúra**” kívül egy katulya „**Sozodont-port**” is tartalmaz és szabályszerűleg használva 5—6 hónapig elég egy személy számára.

Használati utasítás. A vízbe mártott fogkefére néhány csepp **Sozodont-tinktúrát** kell csepegtetni s a fogakat ezzel jól megdörzsölni kívül belől, a keletkező habot el kell hagyni, hogy mindenüvé behatoljon, azután ki kell öblíteni a száját friss vízzel, a port hetenként 1—2-szer kell a tinktúrával együtt használni.

Dr. Ziurek, bites törvényszéki és kereskedelmi vegyész Berlinben, a **Sozodont** pontos vegy-elemzése után következő véleményt adott felőle.

A nekem van Buskirk **Sozodont-ja** nevezett alatt megvizsgálás végett átadott fog tisztító-szer nem tartalmaz egészség-ellenes anyagot, sőt mint igen czélszerű ajánlható a használatra.

Dr. ZIUREK.

Bizonyítványok a „SOZODONT” jeles tulajdonai felől:

Hornblower főbíró, Newark, New-Jerseyben így nyilatkozik:

A legbecesebb toiletté-készítmény, melyet valaha láttam, az igen helyesen „**Sozodont**”-nak nevezett fog-ív- és tisztító-szer Van Buskirk úrtól. Csak az őm ezt darab ideig használtam a meggyőződöt, hogy nem csak igen czélszerű fogtisztító-szer, hanem a száj kiöblítése által is felelt hűsítőleg és kellemesen hat. Legjelesebb orvosi tekintélyeink bizonyítványain kívül, Van Buskirk minden tekintetben azeplőten neve és szakképzettsége is elegendő kezesség készítménye hatályosságát és becsét illetőleg.

Pennington kormányzó bizonyítványa.

Egy ugynevezett „**Sozodont**” fogtisztító-szert használtam, melyet Van Buskirk úr gyárt és igen jóhatásúnak találtam. Nagyon jótékonyan hat a fogakra, s tisztítja a lélegzetet. Van Buskirk úr jelleme keszkezik minden czikk jóságáról, mely az ő nevét viseli.

Darcy John S. orvostudor véleménye:

Van Buskirk „**Sozodont**”-ját családomban régóta használja a becses kiegészítő részül tartja toiletté asztalának. — Mintán megismerkedtem a „**Sozodont**” alkalmatosságával, biztosan állíthatom, hogy ártalmatlan nem tartalmaz, — ellenkezőleg, tisztító ereje legalkalmasabb, hogy fenntartó befolyást gyakoroljon a fogakra.

Bertelsen Edv. gyak. orvos Copenhagenben, így nyilatkozik:

Hosszas ideig használván Van Buskirk „**Sozodont**”-ját, örömeim bizonyíthatni, hogy a fogak tisztán és épen tartására szolgáló tulajdonai mellett, igen jeles szájbölitő-szer, 4—5 csepp egy ligueros pohár vízben, a szájakat hosszabb ideig tartó úde és kellemes ízt kölcsönöz, eltávolít minden nyálkasságot s erősíti a száj nyálhártáját.

Carstens Axel. fogorvos Copenhagenben ezt mondja:

Alőírt bemutatta 1872-ben a Copenhagenben tartott fogorvosi gyűlésen Van Buskirk „**Sozodont**”-ját s személyesen is használta azt és nem csak kellemesnek, hanem jeles hatásúnak is találta.

Stein János

könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

BÁTHI GÁBOR

Koronás szőlőmivelés

11 kömetszetű ábrával. Ára 30 kr.

BERDE ÁRON

Mit tegyen az erdélyi gazda, hogy jólétre jusson.

Ára 35 kr.

SZARKA SÁNDOR

Izletes méhtenyésztés,

vagy a méhtenyésztésnek új módjáról.

Ára 1 frt.

Készpénzbeli megrendeléseknél a fuvar levélre való bélyegért 6 kr. melléklendő.

KÓCSI KÁROLY

KÖZSÉGI FAISKOLA.

Alapvonalok a gyümölcs-tenyésztésre. Községek, néptanítók, gazdák számára.

Ára 1 frt 50 kr.

BIRÓ MIKLÓS

Egy mezei gazda élete.

Olvasó-könyvül, gazdák s főleg a köznép számára. Ára 1 frt.

A földmivelés és állattenyésztés, utmutatás a mezeigazdaság sikeres és minél több haszonnal üzésére.

Irta Koppe J. G. Ára 2 frt.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére.

Kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egyesület kívánságára írta **Báró Bánffy János**.

Kiadta az erdélyi gazdasági egyesület. 2. kiadás. 8-rét. Ára 36 kr.

Népszerű gazdasági földmivelés.

Irta Galgóczi Károly. Ára 30 kr.

Bár a kertem nagyobb volna!

Néhány szó a tagosításról.

Az erdélyi orsz. gazdasági egyesület kívánságára, kis birtokosok számára **b. Bánffy János**. Kiadta az orsz. gazd. egyll. n. 8-rét. Ára 16 kr.

Barmászat,

avagy a hasznos házi állatok betegségeinek megismerése s orvoslása.

Különös tekintettel a gazdasági állatok tenyésztésére.

Irta dr. Zlamál Vilmos. Ára 3 frt.

Népszerű szőlészeti és borászati kézikönyv.

Irta dr. Perlaky Mihály. Ára 1 frt 50 kr.

MENTOR

erdélyi népkönyv, közhasznú ismeretek tára a honi szorgalom s értelmesedés előmozdítására.

2 kötet. Ára egy egy kötetnek 1 frt.

FARNOS KÁROLY

Gazdasági kétszemes számvitel,

4 darab melléklettel. Ára 1 frt 40 kr.

A magyar mezőgazdaság.

Irta dr. Ditz Henrich. Ára 4 frt.

Kertészet kézikönyve.

Tüzetes utasítás a konyha-kertészet, virágművelés és gyümölcstenyésztés körében.

Irta Galgóczi Károly. Ára 80 kr.

ÁLLATGYÓGYÁSZAT

avagy hasznos házi állataink betegségeinek megismerése és gyógyítása.

Ára 80 kr.

Ujabbkori magyar-gazda.

A magyarhoni orvosok- és természetvizsgálók által 100 arannyal jutalmazott természet-tudományi népies **Olvasó-könyv**.

Szerzette dr. Entz Géza. Ára 80 kr.

A jezsuiták Magyarországon és egyebütt.

A Jézus társaság szervezetének, tanainak s működésének ismertetése és a jezsuita kérdés Magyarországon. Irta THOLDY ISTVÁN.

Ára 2 frt 80.

HOLT KÉZ.

Irta F. LE PRINCE. Francziából fordította SIO. (A Monte Christo folytatása) 4 kötet. Ára 3 frt 20 kr.

Tanulmányok.

Irta Hunfalvy Pál. Ára 2 frt 80 krajczár.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében kaphatók:

Kastély és Hámor.

Regény.

Ponson du Terrail után francziából fordítva.

Ára 2 kötetnek 2 frt.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költeményei. 2 kötet. Pompás díszkötésben.

Ára 3 frt 20 kr.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította

Balázs Frigyes.

Ára 1 frt 20 kr.

(133)

(3-3)

Eladó

szőlő és házastelek.

Kolozsvárt, a Körmál alján, nagy-utcában 35 sz. a. fekvő házastelek s az a meggett terület, sajátval ellátott szőlő őrök áron eladó.

Ertekezhetni Kövári Mihály ügyvéd-dél, Kolozsvárt főter 8 sz. emelet.

(135)

(2-3)

Bérbe kiadó kert

külső monostorutczában a 79-dik szám alatt levő háznál a Szamosra rugó kert, szembe a sétaléri tóval, a nyári idényre bérbe kiadó. Ertekezhetni iránta küll-monostorutca 28 szám alatt.

(56)

(2-4)

Vérző foghús, csúszos fogfájás és fogkö- képződés ellen.

Sokféle gyógyszer sem volt képes vérző foghúsmat, csúszos fogfájásomat s a folytonos fogkö- képződést megszüntetni, míg a híres **Anatherin-szájvizet** megkísértettem, a mely nem csak a fennebbi bajoktól mentett meg, hanem fogamat megdörzsölte s a dohánybűzt elűzte. Erdemlegesen mondom ezen-nel e viznek dícséretet és cs. k. udv. fogorvos **POPP J. G.** urnak legmelegebb köszönetet.

Bécs.

Báró Blumen, s. k.

Raktárak: Kolozsvárt Binder J., dr. Hintz Gy., Engel J. és Wolff gyógyszerészek és Karvay J. Tórdán: Wolff gyógyszer. Bécsen: Krémér Samuel és Roth gyógyszer. Bécsen: Bosniák és Gergely s Lengyel gyógyszer. Madgyesen: Folbert gyógyszer. N.-Nyedden: Oberth J. gyógyszer. M.-Vasárhelyt: Fogarasy D. Szászváros: Leonhardt. Sz.-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weisz gyógyszer. Szilagy-Somlyón: E. Farsz Ign. Szamosvárt: Plasintár és fia gyógyszer. Bethlenben: Bernády gyógyszer. B.-Hunyadon: Holczér gyógyszer. Tekében: Wagner gyógyszer. Gy.-Fehérvárt: Biró M. gyógyszer. és Csiky K. Balázsfalván: C. Schleszl gyógyszer. Bőszörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. Nagy-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyer-Váralján: Gerber gyógyszer. N.-Szében: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóher, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekellus gyógyszer. Segesvárt: Teutsch J. B. Misselbacher. Besztercen: Dietrich és Felscher. Tergovita Ed. Neuhack. Textoris G. M. Gy.-Szék: Miklóson: Mikló M. Sz.-Udvárhelyt: Beczást Em. Temmer E. Brassóban: v. Müller gyógyszer. uraknál.

(132)

(3-3)

Eladó Locomobil.

Egy nyolcz lóerejű jó karban álló hordozható gőz **Locomobil**, alkalmazható malom, cseplőgép, úgy fagyáshoz; a venni szándékozók fölvilágosítást nyernek, úgy meg is tekint-hetik bel-középutca 46 számú házánál, a tulajdonosnál.